

Յ Է Լ Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Ե Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՍԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻՖԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ԱՂԲԵՐԱԿՈՒՆՔ

Ով կ'իմանաս և ուրիշ ծովերէ ու գետերէ յօդս բարձրացող գոլորշիներն ամպեր կը կազմեն որք երկիր կ'իջնեն իբրեւ անձրեւ և ձիւն, որոց մէկ մասը թէ և նորէն շողիանալով օդը կ'եւնեն՝ բայց մեծ մասը հողին մէջը կ'անցնին:

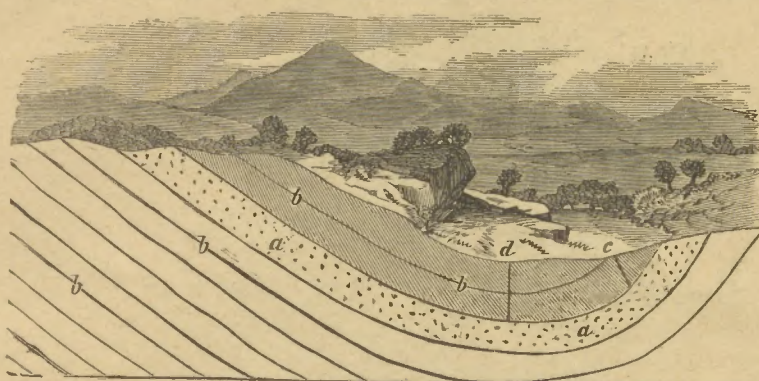
Ամեն տեղ հողը մի և նոյն չէ, կան տեղեր յորս հողն աւազուտ է և ջուրը դիւրաւ ամեն կողմ կը հոսի, և կան տեղեր ալ որ կաւոտ են և ջուրը դժուարաւ կ'անցնի յատակը, դարձեալ ուրիշ տեղեր ալ ուր ժայռի խաւեր կան:

Այս խաւերը՝ թէ որ ճեղքուած չեն՝ ջրոյ հոսումը կարգեւուն, և ամեն տեղ միօրինակ չեն, այլ երբեմն հորիզոնական և երբեմն ալ չեղ, ոլորտապտոյտ կամ օձաձեւ, ինչպէս որ մեր Ա. պատկերին մէջ կը տեսնուի ուր (a) (a) և (b) (b) տարբեր ժայռերու խաւեր են, և (a) (a) կը ցուցունեն ծակոտկեն հողը և (b) (b) թանձր գետինը:

Ջուրն որ (a) (a) խաւին ձախակողմեան ծայրէն կ'անցնի՝ վար կը թափի և կը լեցունէ (c) կամ (d) կէտերուն ներքեւ եղող ծակոտկեն հողը:

Թէ որ (b) ժայռը ճեղքուի՝ այն ատեն ջուրը ճնշուելով ժայռի խաւին մէջէն կ'արտահոսի և (c) կամ (d) կէտերուն վրայ կը կազմէ աղբիւր մը որ կը հոսէ մինչև որ ժողովուած ջուրն սպառի, և անոր բարձրութիւնը այն ատիճան կ'ըլլայ՝ որչափ այն խաւին ձախակողմեան ծայրին բարձրութիւնը: Աղբիւրներուն մշտնջենաւոր հոսումը այս ջուրին շարունակաբար ժողովուելէն յառաջ կուգայ:

Երբեմն այսպէս ժողովուած ջուրին վերի խաւը ճայթած չ'ըլլար և ջուրը այն խաւին տակը կը մնայ: Այսպիսի տեղերը Արդեսեան կոչուած ջրհոր մը կրնայ բացուիլ որ ընդհանրապէս տաք ջուր կը հոսէ, կրնէլի հիւսնդանոցը, ՚ի Բարիդ, կը տաքնայ հռչակաւոր Արդեսեան ջրհորէ մը, որ 1,800 ոտք խորունկ է: Ամերիկայի Քենթըքի նահանգին Լուիզի, քաղաքը Արդեսեան

Նրհորէ մը 76½ աստիճան ջերմութեամբ ջուր կը հոսի, և հարաւային Քարոլինայի Չարլըթըն քաղաքը Արդէսեան Նրհոր մը կայ 1250 ոտք խոր՝ որ 87 աստիճան ջերմութեամբ ջուր կը հոսէ:

Չարմանայի է թէ ինչու համար աղբիւրներէն ոմանց՝ որ ընդհատեալ կը կոչուին՝ հոսումը կանոնաւոր չէ, այլ երբեմն կը հոսին և երբեմն կը դադրին, ինչպէս որ Գերմանիոյ մէջ ասանկ նշանաւոր աղբիւր մը կայ որ միշտ վեց ժամ կը հոսի և վեց ժամ կը դադրի:

Ասոր պատճառն ըսելէն առաջ պէտք է բացատրել որ այս տեսակ աղբիւրներն ստորերկրեայ անձաւներ են, որոցմէ դէպ յաղբերակն կ'որանցք մը կայ Սիւիոն կոչուած խողովակի ձևով: Սիւիոն կոչուած խողովակը մեր Ո գրին ձեւը ունի, միայն թէ մէկ ծայրը միւսէն աւելի երկայն է: Թէ որ կարճ ծայրը աման մը ջրոյ մէջ դնենք և միւս ծայրէն մէջի օդը հանենք, ջուրը պիտի սկսի երկայն ծայրէն հոսիլ մինչեւ որ կարճ ծայրը ջուրէն դուրս մնայ. ինչպէս որ Կեսարիոյ մէջ տղայք խողովակի համար երկայն վիղ ունեցող մի ջրկիչի (խորիզ) բերանն աման մը ջուրին մէջ դնելով և սորա կեռ փողը դուրս ձգելէն յետոյ

տոյ մէջը եղած օդը բերնով դուրս հանելով՝ այսպիսի Սիւիոնեան աղբիւրի երեւոյթ մը առաջ կը բերեն:

Վասն զի օդոյ՝ ջրակիչին վիզէն երկայն եղող կեռ փողի ըրած ճնշումը այն կողմի

ջուրը վեր կը բռնէ, և նոյն ճնշման զօրութիւնն այն կողմի օդոյն եւ ջրոյն ծանրութեան տարբերութիւնն է. և որովհետեւ միւս կողման օդոյն ճնշումը ասկեց զօրաւոր է, ուստի ջուրը կը մղէ, և երբ օդն ալ ելլէ՝ փողէն դուրս կը հոսէ: Պատճառին գալով՝ ենթադրենք թէ մեր Բ. պատկերին մէջ նշանակուած (b) (d) գիւրերը կը ցուցնեն ստորերկրեայ անձաւը, և (o) (o) գիւրերն ալ Սիւիոն կոչուած խողովակը, որուն երկայն ծայրը՝ որ է աղբերակն, (c) գիւրով է նշանակուած, եթէ անձաւին

ջուրը մինչև (d) կէտը հասնի՝ թէեւ նոյն կէտը (c) կէտէն աւելի բարձր է, սակայն (o) (o) անցքին կորացեալ մասը ջրոյ հոսումը կարգեւոր: Բայց թէ որ ջուրը (b) կէտը հասնի՝ մինչև անցքին գաղաթը բարձրացած ըլլալով, այն ատեն (c) կէտէն կ'սկսի հոսիլ, և թէ որ ջուրը սոյն կէտէն վար կը մնայ՝ կը դադրի հոսելէ:

ԵԻԳԻՆԷ Յ. ՊԱԼԵՍՏԻՆ
Աշակերտութիւնի Հովմ վարժարանի

ԳԱՅՍԵՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸԼԸԼԸ

Երուսիմնի Արսիսեսեսն տեղում (սա. 310)

Էֆէնտի իլէ հանում պիլ միւնապէսպէ նափիլէ եէրոտէ «Գըզըմ սէօյլէ պազալըմ նէ տիր չու պաշընտա օլան ֆէլաքէթ, նիչոն մահպէսէ կէօնտէրիտին, հագգընտա սէօյլէնիլէն սէօզլին ասլը նէ տիր, նէ իսէ գորգում սըրրընը պիլէ աչ հէր նէ տաթի օլսա Ալլահ քէրիմ տիր» տէեու Գայիանէնին աղղընտան սէօզ ալմահա չապալար իտիլէր. մէրգուլմէնին հընչգըրըգ իլէ պէրապէր կէօզլէրինտէն սիլ կիպի ագան եաշարըն արգասը քէսիլմէմէքտէ, վէ տէրտի տէրունի պիր չիֆթ ճէվապ սէօյլէնէ պիլէճէք գասար պիլէ միւսասատէ էթմէմէքտէ իտի:

Պիր արալըգ՝ սիւքիւթիւ, էֆէնտի խաճէեէ կէլինիք էթմէսինտէն տիր միւթալէասընա մէպնի, Պէհիճէ խանըմպուլնու եանընա չէքիւ, գուլաղընտան նէքիւ լեազըմ իսէ սէօյլէտի, ճէսարէթ վէրտի, վէ Ֆիղանընը պիր ճիւգի թէսքին էլլէտի իսէ տէ, երնէ տէֆի միւլքիլ էտէճէք պիր ճէվապ իլիտէմէտի:

Վէ նիհանէթ խաճէեէ պիլ խիթասպ «Էֆէնտի տէտի. պու կէնճ տէրտինի պիլգէ աշամահօր, վէ կէօրիւնիւրքի պաշընտա օլան ֆէլաքէթտէն գուրթուլմամ տէեու տա գորգահօր. սիլ սէօյլէինիլ տէ գանսըն, տիւշար օլտուղու պէլիյէ հէր նէ տէ օլսա գուրթաթըրընընըգ»

«Նէ տէմէք, տէտի էֆէնտի. Գըզըմ Ալլահը պիր պիլիւր կիպի պիլ քի, տինիմ հագգը իչուն տէրտին հէր նէ իսէ գուրթարմադ իւզրէ օլանճա գուլվէթիմ իլէ օղրաշըրըմ, պիլ գուրպիլիլգէ տիւլէն մազլուլմ վէ մազլուլմէլէրէ էլտէն կէլէն մուլալմէնէթի եաթիմահը պէօյլէք սէվապ սահարըգ. վէլէվ պիր գուսուրուն տաթի օլմուլ օլսա, մատամ քի ինսան սըն, վէ կէնճիլինտէ վար, օլաղան չէյ տիր. նէտամէթ կէթիւրտիքտէն սօնրա ճէնասլը Ղաֆֆար աֆվէտէր. սէն հիչ պիր գորգու չէքմէ, ասլա չիւսհէ էթմէ, տէր-

տին նէ իսէ սէօյլէ, գուրթուլմանըզըն չարէսինի պէնտէն պէլէ»

Գայիանէ պու գասար վատ ու իգտամըն իւզլէրինէ արթըգ իսրար էտէմէեէրէք, վէ պու զաթլարտան կէօրտիւյիւ նատիր իւլ էմալ ինսանիէթ տուլիուսու իչուն իսէ, քիւլիւ քէտէրի թէաճիւսպէ տէյիլէրէք, խանըմըն գուրթուլունա կիրիպ, վէ սէ գուլաղընա եանաշարադ չէօյլէճէ իֆատէյի հալէ պաշլատը:

«Վալիտէ խանըմ, սիլիւն պանա կէօթէրմիլ օլտուղունուլ չէֆգաթ ու մէրհամէթին, էօմիւմիւն տէյիլինճէ գըյմէթի օլտուղունու պիր վէճիլէ ինքեար էտէմէմ, էկէր էտէր իսէմ հիչ չիւսհէմ եօգ տուրքի Ալլահ սա պէնի ինքեար էտէր. տէրտիմին չարէսինի պուլմաղըզըն չէտիւտ եէմինիլէր իլէ վատ իտէն պէօյլէ մէրհամէթուլ էֆէնտիէ, վէ պէնի՝ հաեաթպախ Վէ միւֆէրիհ սէօզլէր իլէ թէսիլի էլլէեէն պիր չէֆադգաթիլ վալիտէեէ սըրրըմիլ աշամահը պա քիմէ աշաճաղըմ. չիմտի զաթլարընըզա՝ հէր եէրտէ հագգը նագըր օլան Հագգ թէլալէնին հուգուրունտա տէրունի գալպտէն իգրար էտէրիւքի, չու հագգըմտա սէօյլէնէն սէօզլէր, քիւլիւլէն իֆթիրա տըր. ոուչսուգում... լաքին նէ չարէսի վարքի տէրտիմ պաշգա, վէ տէնիլէմէեէճէք պիր տէրտ տիր. օֆ...» տէեիպ վէ եէնիտէն էօյլէ պիր տէհէթամիլ ֆիղանա պաշլատըքի, տէրէճէսինի պէյան էտէպիլմէք գապիլ տէյիլ տիր, նիչուն քի պիր եանտան կէօզ եաշը տէօքէր, պիր եանտան տա չիտտէթի ֆիղանընը պիր հալը իհթիրադեարանէ իլէ թուլմադ ազմիւտէ կէզէր իտի:

Պու հալէ նագարէն, խանըմ՝ տէրեսլը մահգունիէթէ տալարադ պիւսպիլիւլին սուս փուս գալտը, վէ աղղընը աշըպ տա պիր չէյ տահա սէօյլէեէմէզ պիր տուրկունլուղա տիւլաթ օլտուղունուն էֆէնտի խաճէ ֆարգընա վարաթ. օլ սէպէպլէ պիրտէն «խանըմ» տէեի սէսլէնիլմիլ մէրգուլմէնի ուլգուտան ուլանաթըրը կիպի քէնտիսինէ կէթիւրէրէք էֆէնտինին էմիլինէ միւնթագըր գալտըգտա, «Գալգ

արթըզ չու կէլինի ալ հարէմէ կէօթիւր
րահաթ էթսին, ազլը իւզէրինէ կէլին,
կէօնիւլ գօ նասիհաթ վէր մէրազ վէ
էնտիլէ չէքմէսին, տէրտի հէր նէ իսէ
սանա սէօյլէսին, թէքրար վառ վէ թէէ-
մին էտէրիւքի քէնտիսինին սէլամէթ վէ
խէլասը իչուն հիչ պիր վասսաթի տիրիզ
էթմէմ:

Սէն եարըն էրքէն բէտէրինէ կիթ օ-
լանճա վուգուաթը խապէր վէր, պէն տէ
եարըն սէրայա կիտէրիւք օրատա պիրէ-
չիր Միւսէլլիւ աղահա կիտէր, վէ իգ-
թիզասընը իֆատէ էտէրիզ. նէ վար
համտ օլտուն, գանլը գաթիլ տէյիլէ,
իքիմիզ պիր օլտունա պաշընտա օլան պէ-
լա հէր նէ տաթի օլտա չալըչըր դուր-
թարըրըզ:

Պունչար հարէմէ կետիս տէ էֆէնտի
խաճէ եալընըզ գալտըգտա քէնտի քէն-
տինէ չէօյլէճէ սէօյլէնիր իտի: «Ես Բապ-
պի պու նէ տէհէթլի շէյ, չու կէնճին
հալինտէն հէյեէթինտէն պէօյլէ հասսա
վէ ճէգտեա միւսթէհազգ կիպի կէօրիւլ-
մէեօր. վազաա դաշըպընը Ալլահ պիրի
էմիա, պիր առէմին շախսընտան վէ հալ
ու տթվարընտան նէ ճինս շէյ օլտուզու
աննաշըլըր. միլլէթի գօճա պաշըլարընըն
ինսաֆը պու նէ ինսաֆ տըրքի, չէօյլէ
պիր փաքիզէ վէ մուհճուպէ կէնճի, նա-
մուսսուզլարա լաեղզ օլան ճէգալարա
սէգա առտ էթմիլէր. չուհու չուրահա
կէօնտէրէնին պիրիսի տէ քէչիչ օլաճազ
եազըզլա՛ր օլտուն... Լաքին պիզ տէ ին-
սաֆը կիտէլիւ, հէր քէչիչի պիր պիլմէ-
եէլիւ. չու խալիլ էֆէնտի խանընտա օ-
լան Հաճինլի զարիս քէչիչ տէ քէչիչ տիր.
նէ տէմլի, Ալլահ իչուն թամ առէմին
պիրիսի տիր. էյի խաթըրմա կէլտի, կէօ-
րիւնիւրքի պու կէնճ ալթ ուճու տէր-
տինի պիզէ աշմեստճազ տըր. Լաքին՝
պունչարտա պիր առէթ վար տըր քիքէ-
չիլէրինէ կիւնահ չըգարտըրլար, օնլար-
տան հիչ պիր շէյ սազլահամազլար, իլա
իլա եապանճը քէչիչ օլուր իսէ. եարըն
Միւսէլլիւն պէյ իլէ պիրէչիր կիտէր Միւ-
սէլլիւ աղահա պիր մուգատտէմէ իլէ
իլի իսգանսիլ էյլէր, վէ ազլամըսը տա

կէճ վազըթ Հաճինլի քէչիչի պիլ ճէլա
անըն վասէթասը իլէ իչին հալինի ան-
նատըգտան սօնրա իճապընա անա կէօրէ
թէչէպպիւս էտէրիւ:

Ֆիլ հազըգա էֆէնտի տէվրիսի կիւն
խանըմը բէտէրինէ եօլլահալ իգթիզա է-
տէն իֆատէեր էթտիրտիքտէն սօնրա
քէնտիսի տէ կիւնտիզիւն պիրլէչէրէք
Միւսէլլիւ աղահա կիրտիլէր, վէ Գայիա-
նէնին գուրթ ուլմասը իչուն իսթիհասալը
մուվաֆֆադիեթ պիրլէ ալտէթ էյլէ-
տիլէր:

Էֆէնտի խաճէ գարարը իւզրէ ազլա-
մա տօղրու Հաճինլի Տէր Ստեփան նա-
մընտա օլան զարիս քահանայը ճէլա էթ-
տիրմէք իւզրէ իքէն, պիր տէ նէ պա-
գարսըն գափուեա տէօրթ թիւֆէնքլի,
իքի նէֆէր միլլէթ խօր օտասընըն էլի
տէյէնէքլիլէրի, վէ պիր տէ ժամկոչ քի ճէ-
ման պէչ աթլը, վէ պիր տէ պօշ աթ տըր
տանանըպ, մէրախիսասանըն Եղիա չօրպա-
ճը վասէթասըլա Միւսէլլիւ աղահա
թազտիւ օլտունան թազրիլի իճապընտան
օլարազ(1) Գայիանէեր տալլատըզլարըլէ,
քէնտի իչուն կէթիրտիքլէրի աթա պին-
տիրիսի, Սուրբ Սարգիս վանքընտա քիս-
տէն օյմա ին օտալարըն պիրիսինտէ թէվ-
գիֆ օլտունազ իւզրէ օրահա աշըրտըլար:

(Պազիսի սօնրա)

ԲՆԿԵՐԱԿԱՆ ՓԵԹԱԿԸ

ԽՈՐՀՐԳԱԾՈՒԹԻՒՆԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՅ

(Շարունակութիւն skn թիւ 311)

Ե.

Ինչ որ ոտոյզ է պարզ և առան-
ձինն նկատուած աշխատութեան հա-
մար, նոյնն ստոյգ է նաև աշխատու-
թեան այն գործողութեան համար,
որուն յօդնութիւն կը հասնի գրամա-
զլուխը, մեծ թէ փոքր ձեռագիտա-

(1) Պու թագրի՝ գիրի մէօհիւրլի օլարազ չօր-
պաճընըն նէգսինսէ պուլունան քեաղըսլարսան
պիրիսի իւզէրինին, շըփըն իչի ճօլսուրուլունչ
պիր թագրի օլմալը ճըր:

կան գործուածքի մը մէջ, զորմէ կախ-
եալ է սա միութարական ճշմարտու-
թիւն, թէ աշխատութիւնն և դրամա-
գլուխը ձեռն ի ձեռն միաբանու-
թեամբ կը գործակցին ընկերական
երջանկութեան զարգացման համար,
այնչափ լաւագոյն կերպով, որչափ
լաւագոյն կերպով երաշխաւորեալ են
անոնք հասարակային իշխանութենէն
և քաղաքացոյց բարոյականէն:

Քաղաքացիք ձեռագիտական և ըն-
կերական ճարտարութեանց զարգաց-
ման համար օգտակարապէս կ'աջակ-
ցին միմեանց. սոքա իրենց մտաց կա-
րողութիւնները կ'ամ ձեռնարկներ
ստեղծելու և զայնս իրենց ուղած
նպատակին ուղղելու կը գործածեն,
և իրենց սոյն կիրառութեան մէջ այ-
լոց բազուկն և դրամագլուխն ի գործ
կը վարեն, և կ'ամ իրենց ջանքերը կը
գործածեն դրամագլուխներ և աշխա-
տութեան գործիներ կազմելու և
պահպանելու, որպէս զի զիրենք
յառաջ բերողներուն փոխ կ'ամ վարձու
տան: Քաղաքացիք ընկերական զար-
գացման համար օգտակարապէս կ'աշ-
խատակցին և կը գործակցին միմեանց,
զի միշտ փոխանակութեան, գնման,
վաճառման, կալուածաշրջութեանց
(mobilisation), չահագիտութեանց
(speculation), ներքսածութեանց ևւ
արտածութեանց գործառնութեամբք
կը զբաղին. ըստ որում նոքա կ'օժան-
դակեն արդեանց առատութեան, փո-
խանակութեանց չարժման և պարե-
նից հաւասարակշռութեան ընդ մէջ
այն երկիրներուն և ժամանակաց, յորս
նիւթք առատ կ'ամ նուազ են:

Ձ.

Երբ բոլոր այս գործունէութիւն-

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՓԵԹԱԿ

ներն, բոլոր այս գործակցութիւն-
ներն ի նկատ կ'առնու մարդ, զըն-
կերութիւնն անսահման փեթակի մը
նմանցնելոյ գրգռմ մը կը զգայ:

Բայց այս փեթակին մէջ ամեն
ժրջան մեղուք ընկերական մեղրն յա-
ռաջ բերելու համար մի և նոյն գործը
չեն կատարեր, ոչ ալ մի և նոյն զօրու-
թեամբ, մի և նոյն կորովով, մի և նոյն
միջոցներով, մի և նոյն հանճարով, մի
և նոյն աշխատութեամբ, մի և նոյն
դրամագլխով, մի և նոյն հարստու-
թեամբ, մի և նոյն տնտեսական ոգւով
և մի և նոյն յարատեւութեամբ կ'ա-
ջակցին միմեանց: Մարդոց այսպէս
տարբեր կերպով միմեանց աջակցելն
կը հետեւի համեմատական բաշխում
մը, որ յառաջ կը բերէ վիճակաց ան-
հաւասարութիւն իրեն, որն որ մին է ըն-
կերական գործունէութեան զսպանա-
կաց: Փեթակին մէջ իւրաքանչիւր մե-
ղու իւր պիտոյից և ուժոյն չափով
իրեն համար կ'առնու հասարակաց
պաշարէն, այս հասարակորոշու-
թիւնն (¹) (communisme) է: Ընկերու-
թեան մէջ իւրաքանչիւր մարդ ունի
իւր անհատական բաժինն, որ աշխա-
տողին իմացականութեան, աշխատու-
թեան չափուն, և իւրեւ դրամագլուխ

(¹) Վարչութեան մտացածին եղանակ
մը, որ զամենայն ինչ անխտիր հասարա-
կաց լինել կը տրամադրէ:

Մ. Թ.

կամ իբրև գետին, իրեն մատակարար-
ուած գործիններու քանակութեան հետ
ուղիղ կը համեմատի ըստ սեպհա-
կանութեան և ազատ մրցման օրի-
նաց, որք արդարութեան բաղկացու-
մասունքն են: Փեթակին մէջ, միջատն
իբրև մեքենայ մը, բնազդմամբ կ'աշ-
խատի: Ընկերութեան մէջ մարդ չա-
հէն, և կարելի եղածին չափ շատ ըն-
դունելու բաղձանքէն մղուած, կը
խորհրդածէ և կը նախատեսէ իբրեւ
ազատ և իմացական էակ. և եթէ են-
թադրեմք իսկ, թէ մարդը մեղուաց
սոյն բախտին ցանկանայր, պիտի չը
կրնար նա հասնիլ իւր սոյն հակա-
բնական նպատակին: Եւ ահա այս
անկարելութեան է որ կը բաղխին
հասարակորդք (communiste) և ըն-
կերվարականք:

Է.

Բայց ընկերական փեթակին մէջ
իշխանդուներ ալ կան կ'ըսուի: — Ան-
տարակոյս. սակայն բարեբախտաբար
քաղաքակրթեալ ազգաց մէջ կար-
ծուածին չափ շատ չեն անոնք մեր
օրեր, և այդպէս իշխանդու եղողներն
ալ կարծուածին չափ վնասակար
չեն⁽¹⁾: Զեղծումներէն օգուտ քաղող
իշխանդուներ են անոնք, բայց հետա-
զօտութիւնն և փորձառութիւնն, իս-
կոյն այդ զեղծումները կը զեկուցա-
նեն օրէնսդրին, որ արդէն անգաղար
նախահոգ խորհրդով զանոնք անհե-
տացնելու զբաղեալ է:

Իսկ գետնի և գրամագլխոյ տէրե-
րուն գալով, անոնք կալուածատէր
լինելուն համար իշխանդուներ չեն:
Սոքա իրենց սոյն հանգամանօք ընկե-

(1) Ի բնագրին Կարծուած համեմատու-
թեան մէջ չեն: Մ. Թ.

րական գործոյն կ'աջակցին, կատարե-
լով իրենց պաշտօն, (քան զոր լաւա-
գոյն եղանակաւ չէր հնար կատարել
վարչական օրինօք) իբրև աշխատու-
թեան գործիններու հաստող, պահ-
պանող և վարիչ (administrateur):
Սոքա ազատ երկրի մը մէջ առանձինն
արտօնութիւններ չունին. սահմանեալ
թիւն ամբողջացած միաբանութիւն մը
չեն: Եթէ լաւ բաժին մ'առած են,
այդու ոչ վնասակար են այլոց և ոչ
ալ բացառիկ դիրք մ'ունին անոնց
մէջ, որք իրենք ալ կալուածատէրաց
պէս մի և նոյն վիճակին հասնելու, և
աշխատութեան, տնտեսութեան ու
փոխանակութեան միջոցներով, պար-
գեններու և ժառանգութիւններու
տէր լինելոյ իրաւունքն ունին:

ԺողէՔ Կառնիէ

Թարգմանեաց ի Գաղղիերէնէ
ԱՒԵՏԻՍ Թ. ԿԵԶԻՐԵԱՆ

ԻԹԹԻՀԱՏԸ ՊԵՇԵՐԻՅԷ

Օնսեփիզիկնճի նիւսխոսեկն տեղաւ (տա. 286)

Իշթէ հէր քէսին իսթիրահաթընը
թէէմին էտէր տէտիլիմիզ համիեթ
ու մուավէնէթլէր պու զապիլտէն
օլան շէյլէր տիր քի, պու խուսուս
ճիւմէտէն պիլի օլուպ, իթթիհատը
պէշէրիյէ իսէ, պու վէ պունա միւմա-
սիլ տահա նէյէ նէյէ շէյլէրի մէվգիյի
ֆիյլ ու իճրահա կէթիրէ պիլիլ:

ՖԱՍԼԸ ԽԱՄԻՍ

Իպնի պէշէրին իթթիհատ իւզրէ եաշու-
մասը նէ տիր վէ նասըլ օլմագ
լեազըմ կէվիլ:

Ինսանլարըն թիճարէթ շիրքէթլէրի
թէշքիլ էտէրէք օլ շիրքէթլէրին մէն-

Ֆաաթը եօլունտա հէր պիր շիր-
քէթ աղաաւնըն սայ ու ղայրէթ էթ-
մէսի, եէք տիկէրին իսթիֆատէսինէ,
վէ հէր պիր ֆէրտ իսէ, քէնտի նէֆ-
սինէ խըտմէթ էտիեօր տէմէք օլտու-
ղու կիպի, իպնի պէշէրին ալէլ ումում
միւշթէրէք, վէ խըլգէթէն եէքտիկէ-
րէ միւսապի օլտուղլարընա պագըլըր,
վէ պիրիսինին մէնֆաաթը տիկէրինին
իսթիֆատէսինէ, պիրիսինին զիեանը
տիկէրինին մաղարրաթընա պաիս օ-
լաճաղը նաղարը իթինասեա ալընըր
իսէ, թապէն եէքտիկէրի իլէ միւշ-
թէրէք օլան ինսանըն, պիրիսի տիկէ-
րինին խայրը իշուն չալըշմագլա շիր-
քէթի պէշէրիյէնին խայրընա, վէ պիւ
ախէրէ քէնտի մէնֆաաթընա չալըշ-
մըշ տէմէք օլուր քի, մաղարրաթ տա-
իսի պիալնիհի պէօլէ տիր:

Ինսան գըսմը՝ պու ճիհէթի կէօղէ-
տիպ տէ, հարաքէթինի օ նօգթաեա
թաթպիդ էթմէք լեաղըմ կէլսէ, ար-
թըգ շէրիքի մէճպուրիսի պուլուն-
տուղու ումումիեթին մէնֆաաթընը,
պագիլէրինին մէնաֆիինէ ֆէտա է-
տէրճէսինէ մուամէլէ էթմէզ. վէ սիւ-
րէթի ղահիրէտէ պիր մէնֆաաթը
մախսուսէ իլթիղամ էտէեօրում տէյի
պիլիւ իքէն, տօլաեըտան աղասը պու-
լունտուղու շիրքէթի ումումիյէեէ եէ-
թիլտիրաիյի մաղարրաթտան քէնտի
հիսսէսի տէ օլտուղունու սարֆը նա-
ղար էտէմէզ:

Չունքի էվվէլճէտէ պէեան օլուն-
տուղու իւղրէ աղայը շիրքէթի պէ-
շէրիյէտէն պիրիսինին մէնֆաաթը,
տիկէրինին մաղարրաթը տէմէք օլուպ,
պիր գըսմըն՝ քէնտի մէնֆաաթը մախ-
սուսէսինէ չալըշմասը տաիսի, շիրքէթ
իշինսէ շիրքէթ թէշիլ էտիպ տէ,

հէր չէ պատապատ անըն խայրընը իլ-
թիղամ էտէրէք շիրքէթի ումումիյէեի
միւթէղարրուր գըլմագտան պաշգա
չէյ տէյիլ տիր:

Պունտան հասըլ օլաճագ նէթիճէ
իսէ, պագիլէրի իւղէրինէ հիւքմ էտէ-
ճէք օլան ֆագըլըրդ վէ ղարուրէթին,
անլէրի՝ խուսուսի մէնֆաաթէրէսթ-
լէրի թաաճիզ էթմէքիյէ, րահաթ-
իւղըրդ վէրմէքիյէ, վէ նէշէ պէտթէր
ֆէնալըղլարա իրթիքեապ էյլէմէք-
իյէ սալիք էթմէսինտէն իպարէթ օ-
լաճաղը թապիյի տիր:

Մէնաֆիյի շախիյէսի իշուն շիրքէ-
թի ումումիյէ հուգուգունու ղասպ
էտէն պիր ատէմ սալիհ թանըլտըր
թադտիրտէ, օ հուգուգտա հիսսէսի
օլան պիր մաղսուպուն անը թաաճիզ
վէ րահաթըրդ էթմէսինտէն տօլաեը
տա թաեիպ օլունմամալը մը տըր,
եախօտ թաեիպ օլունմամասըմը իճապ
էթմէլի տիր:

Սէպգ էտէն միւթալէաթըմըղտան
միւսթէպան օլաճաղը իւղրէ, հէր քէ-
սին ախէրի մէնաֆիինէ մուամէլէթ
էթմէսի, տօլաեըտան քէնտի իսթի-
րահաթընա խըտմէթ տէմէք օլուպ,
քիւլլիւ միւշքիլաթըն ինտիֆաի պու
նօգթա իւղէրինտէ ճէրէեան էտէր
իսէ տէ, հայըֆ քի ինսան գըսմը, պու
հագըղաթը օ տէրէճէ բիւշիւտէյի
սէթըր ալթընտա կիլլէմիշ տիր քի,
պու կիւնքի կիւն պինտէ պիր ատէ-
մին գուլաղընա կիրմէզ օլումշ, վէ
իլթէ իթթիֆագը պէշէրիյէ տաիսի
պու եիւղտէն պօղուլմուշ տուր:

Իթթիհատը պէշէրիյէնին պու պօ-
ղուղլուղու եիւղիւնտէն պաթնէն ին-
սան գըսմընա իրաա էտէն ֆէնալըղ-
լար իշուն պու ալէմտէ հիշ պիր մահ-

քէմէ եօգ տուր: պաթնէն վուգու պուլան ֆէնալըլըն՝ ֆախլէրինէ միւ-
ճաղաթ, վէ էյլիլին՝ ամիլլէրինէ միւ-
քիւաֆաթ վէրէճէք օլան, ճէնապը Հա-
քիմի Մութլագ տըր: զիրա մէհաքիմի
տիւնեալիլէ հաքիմլէրինէ պու վազիֆէ
վէրիմիշ օլմանըպ, անլէր անճագ զա-
հիրի հալլէրաէն տօլանը մահքիւմ,
եա տէ թէպլիլէ գըլմագ վազիֆէ-
սիլլէ միւքէլլէֆ տիրլէր:

Իշթէ պու պօղուզլուղուն, եանի՝
չիրքէթի ումուլիլէհէ մաղարաթ հէ-
թիշտիրլմէսինին մէնֆաթթը շախսիլէ
տէն աստ օլունմասը, պիր ուսուլ վէ
ատէթ հիւքմիւ ալմըշ օլմասընըն սէ-
պէպի պու տուր, եօգսա աշըզլը
սարիգլէրին բէնչէյի գանօնու ճէղա-
եա չարփըլըր օլմասը, վէ մէտեռն-
լարըն թահթը հիւքմու թաղեիգէ ա-
լընըր պուլունմասը ճիհէթլէրիլլէ թէ-
ամիւմ էտէմէզ օլտուզլարը կիւլի,
պաթնէն շիրքէթի պէշէրիլլէհի պիր
ճիհէթլէ րախնէտուր վէ միւթէղար-
ուր էտէնլէր տախի, տիւնեաճա միւ-
ճաղաթ օլունա պիլսէ իտիլէր, շիրքէթ
պու հալէ միւնճէր օլմալ իտի:

Իֆատէմիղի թօփլանայլմ: պու ա-
լէմ մէքէն ճիհէթլիլլէ պիր խանէ, վէ
սէֆէր ճիհէթլիլլէ իսէ պիր սէֆինէ
օլուպ, սէքէնէսի տախի, օլ խանէնին
լիւպէվին խալըր, վէ սէֆինէնին իսէ
եօլճուլարը պուլունտուղու հալտէ,
անլէրին միւթթէհիտէն վէ միւթթէ-
ֆիգէն չալըշմալարը օլ խանէհի իմար,
վէ սէֆինէհի թէհիլքէտէն խալի պիր
հարաքէթէ սէվգ էտէր իսէ տէ, իշ-
լէրինտէ րիգապէթ, ատէմի իթթիֆագ
ու էմիհեթ վուգու պուլուր, վէ հէր
քէս քէնտի խայրընա չալըշարագ, պի-
րիսի խանէնին տիրէյինի, տիլէրի չա-
թըսընը, վէ պիր պաշգասը տա թէ-
մէլինի սէօքիւպ աշըրմագ ազմինտէ

պուլունտուր իսէ, վէ պու վէճհլէ օլ
խանէ խալըրնին խալահը հալինճէ իս-
ղա էտիլմէզ, մէվճուտ օլան մուհա-
պէթսիլլիլլէն վէ րիգապէթին մահվը
թարաֆընա կիտիլմէզ, վէ ճիւմէսի-
նին պիր խանէ խալըր պիր պիրլէրինին
իւվանը պուլունտուղլարը պիլինէ-
մէզ օլտուղու թագաուրաէ, վէ պիր
թագըմտա թապիլի յուզիկեա, պօրա
վէ տօլու թանէլէրի խապէթ էյլէտիլի
սիւրէթտէ, մէնֆաթթը շախսիլէ իլ-
թիգամը զանն էալլէն շէյ, օլ խանէ-
նին մահվընը ինթաճ էթմէզ մի. վէ
պու հալլէրէ թասատաիլ էտէն պիր
սէֆինէ իսէ, գաարը կիրտապը պահ-
րա զարգ օլուպ կիթմէզ մի:

(Գուսուրու պահեմա)

ԹԻԻՐԲԻՍԹԱՆ

Պու գըթա, շարգտան Չինտաթան,
ղարպտան Պահըր հաղէր, ճէնուպտան
Աճէմիթան վէ Աֆղան, վէ շէմալ-
տան իսէ, Սիպէրիա իլէ մուհաթ օ-
լուպ, էհալիսի Գըրկըզ, Խիվա, Պու-
խարա, Խօղանա, վէ Գուսուրու նամ-
լարըյա պէշ ճինսէ թագսիմ օլունուր:
Պունլար էվլէլճէ տէօրթ խանըն
իտարէյի միւսթագիլէսի ալթընտա
իտի իսէլէր տէ, Բուսիա տէվլէթի՝
1865 սէնէսինտէն պէրու իւզէրլէրինէ
լա հէն գաթի հիւճիւմլէր էտէրէք,
ազըպէթ Գըրկըզ վէ Խօղանա էհա-
լէթլէրինի իսթիլա, վէ Խիվանը իսէ
քիւլիւհէն զապթ էտէրէք եէտի
հիւքմիւնէ կէշիրաի:

Գըրկըզլար զանէթ քէսքին վէ ա-
թէյի մէշրէպ ատէմլէր, վէ խայմէ-
նիլին կէօչէրէլէր օլուպ, աշաիր վէ
գապաիլ թարգընտա եաշարլար, վէ
ալըճըլըզ իլէ մէշղուլ տուրլար:

Պուրատա վագ օլունան լէսիմ, Գըր-
կըզլը պիր գատըն պիր էրքէք վէ պիր
տէ կէլին գընեաֆէթի կէօթէրիր:

Տ Ե Լ Է Մ Ա Գ

Նիրմինճի նիւսիսի skiyam (սա. 319)

«Սէրայըն դարիուլարընը գըրըպ իսթի-
լա էթտիլէր, վէ ու եարամազ քիմնէլէր
իսէ, թուլ միւտտէթ մուգալէմէթ է
միւգթէտիր ուլամաեարազ պըրազըպ գաշ-
մաեա եիւզ թուլթուլար. Աստարէ
տախի հալաեըզ գըրեաթէթինէ կիրմիլ ու-
տուղու հալտէ, իզտիհամըն արասընա
գարըզըպ տա գուրթուլմազ իսթէր իտի
իսէ տէ, նէֆէրին պիրիսի անը թանը-
տըզընտան թուլթուլար, վէ քէնտիսինի
տիտիք տիտիք էթմէք իսթէեէն իզտիհա-
մըն բէնչէյի թէհէվվիւրիւնտէն կիւճ հալ
իլէ սէլամէթի պուլտու. վէ էսաֆիլի
խալգ՝ զսթէն անը չամուրլար իչինէ պէ-
լէեիպ սիւրիւքլէմէքտէ ուտուգլարընտան,
Նարբալ փէք չօզ գահմէթ իլէ էլէրին-
տէն գուրթարմաեա մուվաֆֆազ ուտու:

«Աստարէ՝ ճագիպէյի հիւսնիւ իլէ
Բաղէազարըն կէօզլէրինի սիհիլէմէք, վէ
սնա միւհիմի սըրըլար պէեան էտէճէք-
տիր զանն էթտիրմէք մէմուլինտէ պու-
լընտուղուլտան, պագի իֆատէլէր էթ-
մէք իսթէեիպ, Բաղէազար տախի թէքլի-
ֆինի ըտտ էթմէտի. պու մէլունէ՝ տիլ-
պէրլիլի իլէ պէրապէր էօլէ պիր նիւվազիլ
ու էտէպ իպրազ էյլէտի քի, էն զիւտտէ
միւթէհէվվիւր գալպլէրի պիլէ ըիգգաթա
կէթիլէ պիլիլ իտի. Նագիք վէ միւէստիր
սէնալէր իլէ Բաղէազարա միւտահանէեէ,
վէ Պիգմալիօնուլն՝ քէնտիսինէ ուլան հիւս-
նիւ թէվէճճիւհիւ տէրէճէսինի արզ ու
իֆատէեէ պէտ իլէ, անըն խաթըրը խա-
թիսթէրի իչուն քէնտիսինի էսիլկէմէսի
զըմնընտա ըիճալար, վէ իսթիրհամլար
էտիպ, վէ պիր գահիտէյի սահիհէ կիպի
իւհալարը իմտատընա չաղըրըր, սիւ կիսի
էչքի չէլմ տէօքէրէք տիւչիւպ մէլիքի լա-
հըգըն աեազլարընա սարըլըր, վէ մա
մաֆիհի անըն էն զըյմէթլի ուլան խա-
տէմէլէրինի տախի մէչքիւք վէ մէրտուտ
ատտ էթտիրմէյէ չալըլըր իտի:

«Հաթթա Նարբալըն ալէյհինտէ պիլէ,

մէլիքիէթէ նաիլ ուլմազ էֆըեարըլա
Պիգմալիօնա գարըն ուլան իթթիֆազը
ֆէսատտա զիմէտիալ պուլունմասընտան,
վէ եէրինէ քէնտիսինի մէլիք նասպ էթ-
մէլէրի իչուն էհալիէի թահիլէ էթմիլ,
վէ պիր արալըզ տա ու նէվճիվան մէլիք-
զատէեի թէսմիմ էյլէմէք ազմինտէ պիլէ
կէզմիլ ուլմասընտան տօլաեը չիքեաեէթ-
լէր էտէր իտի:

«Էհիլի ֆագիլէթ ուլան տիկէր ճէմյի
Տիւրոսլուլար ալէյհինտէ տախի, պու
կիպի իֆթիրալար թասնի էտէր, վէ Բա-
ղէազարըն գալպինտէ տէ մէլիք ըէտէրի
իւզէրինտէ կէօրմիլ ուտուղու տտէմի
էմնիէթ ու վէսվէսէիլ պուլմազ մէ-
մուլինտէ տէ կէզէր իտի: Լաքին Բա-
ղէազար՝ ու զէննէյի ֆէսատթիլէնին
ֆիթնէկիու պէտքեարըլընա արթըզ
թէհամիլէլ էտէմէեէրէք սէօզիւնիւ քէ-
սիպ, մուհաֆըզլարը իչէրի չաղըրտը,
վէ անը մահպէսէ պիլ իրսալ, խապասա-
թը քիւլլիւյէսինին թահգիլի խուսու-
տունու ըիրանը իըրէտմէնտանա հալալէ
զըլտը:

«Ինտէթթահգըզ, պու գալիմէնին
Պիգմալիօնու հէմ թէսմիմ էթմիլ, վէ
հէմ տէ պօղմուլ պուլունտուղու մա-
էտտէհէթ աննաչըլտը. վէ էօմիլնիւն
էյեամը քիւլլիւյէսինին միւսէլէլաթը
ճինաեաթը միւտհիլէտէն մաատուտ ու-
տուղու նիւմաեան ուլազ, ճինաեաթը
ազիմէ իչուն ֆիւնիկէլիլէրճէ մուայեէն
ուլան նարը խաֆիֆտէ եագմազ ճէ-
զասը չէքմէսի զըմնընտա իթհամ ուլուն-
տու: Աստարէ՝ արթըզ քիւլլէյի իւ-
միտ գալմատըլընը կէօրիւնճէ, ճէհէն-
նէմտէն չըգմա պիր գուտուզ հէյեթթի
քէսպ էթտի. վէ շաեէտ աղըր ճէզա
իլէ միւճազաթ ուլունմասընա հիւքմ վէ-
րիլմէք իսթէնիլիլ իտէ, քէնտի քէնտիսի-
նի հէլաք էթմէք իւզրէ ինթիւաթէն
նէզտինտէ թաղըմագտա ուտուղու զէհի
եուտու վէրտի: Մուհաֆըզլար՝ անըն
գահմէթի շէտիտէ իչինտէ չարպընմագտա
ուտուղունու պիլ միւչահատէ, եարտըմ
էթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, ճէվապ վէր-

մէ երկու անձազ՝ հիշ պիր մուսվէնէթ իսթէմէզ իտուլիին իյմա էյլէտի: Կիւճէն-տիրմիչ օլտուղու ատիլ իլահլար հագ-գընտա պաստը մագալ օլունմատա իսէ, պու խապիսէ՝ ար ու հիճապ, վէ իշլէ-տիյի գապահիհէ մուգապիլ նէտամէթի գալպ կէօսթէրէճէք եէրտէ, կիւեա իլահ-լարա սիթէմ Եօլու չէճմանը թահգիրա-նէ, վէ պիր թարզը քիւսթաթիանէ իլէ ճանիպի աթիւմանէ թէմաթի նազար գըլ-մագտա իտի:

«Էօլիւմ հալաթընտա պուլունան չէհ-րէսինտէ սըրֆ գուտուղլուգ, վէ պի-նամուսլուգ մանգուշ, վէ օ՝ պիր չօգ գատար քէսանը տիւշարը սէֆալէթ էյ-լէմիչ պուլունան լաթաֆէթի հիւսնիւն-տէն հիշ պիր էմարէ գալմաեարագ, մա-լիքէ օլտուղու րէֆլագը ճէմալի, պիւս-պիւթիւն պօղուլուպ մահվ օլմուշ իտի. սէօնիւք կէօլլէրի գաֆասը իւսթիւնտէ եուվարլանմագտա, նազարը թէհէվվիւր իլէ պագա գալմագտա, տուտագլարը պիր հարաքէթի իխթիլաճիյէ իլէ տիթ-րէմէ չալմագտա, աղղընը տէհէթլի սիւ-րէթտէ աշմագտա, արըգլանիւր վէ պու-րուշմուշ չէհրէսինի հէյպէթլէ էյիպ պիւրտիլիւ իլէ պէրապէր, պիւթիւն վիճուտիին պիր մօս մօր սարլըգ իլէ պիւրիւտէթի մէվթ տիր գապլամագտա պուլունմուշ իտի. արա սըրա էսէրի հա-րաքէթի հաեաթ կէօսթէրիեօր կիպի կէլիր իտի իսէ տէ, պու տա անձագ ին-լէմէք իշուն օլմասընտան նաշի, ագըպէթ քեաֆիէյի հագըրունու մէմլուի տէհէթ ու խաֆվէթ էտէրէք թէսլիմի րուհ էյ-լէտի:

«Րուհու մէքրուհունուն, գալիմ Դա-նայիգլէրին պիր գարար տէլք գապլարա սու տօլտուլումագտա, իքսիտուն տաթի իւլ էվգաթ թէքէրլէյինի տէօնտէրմէք-տէ, աթէշի հարարէթ իշինտէ սուգան օլան Տանտաղսուն իսէ, լէպլէրինտէն գաջընան օ՝ սալը գիւլալը, պիր վէճիլէ նուշ գըլամագտա, Սիսիփոսուն՝ միւ-թէվալիին էնիշ աշալը տիւլմէքտէ օլան պիր գաեաեը, նաֆիլէ եէրտէ լաեէն-

գաթի եօգարը եուվարլամագտա, վէ Տիտիոսուն իսէ, բէյ տէր բէյ եէնիլէնէն պաղընը, պիր ագ պապանըն կակալա-մասը իշքէնճէյի պինիհաեէսինի տուլ-մագտա օլտուղու միւսիւսլէթէնկիւ մա-հալէ նիւզիւլ էթտիյի պի շէքք ու շիւսլ-հէ տիր:

«Բաղէագար պու ճանվէրին բէնչէսին-տէն էգաաէյի սէր էտիճէ, հիսապսըզ գուրպանլար քէսէրէք, իլահլարա թագ-տիմի թէշէքրիւր էյլէտի. վէ իտարէյի հիւքիւմէթէ, բէտէրի Պիգմալիօնուն մէպտէսինէ պիւսպիւթիւն մուղարի պիր թարզ իլէ պէտ, վէ կիւնտէն կիւնէ սէք-թէտար օլմագ իւզրէ պուլունան ումու-րու թիճարէթի, միւճէտտէտէն թէվսիեէ միւպատէրէթ էյլէտի. հէր նէ գատար մէսալիհի միւհիմմէ իշուն Նարբալտան իսթիֆսարը րէէյ էյլէմիշ իսէ տէ, քեա-միլէն անըն տէլալէթիլլէ իճրայը հիւ-քիւմէթ էթմէքտէ տէյիլ տիր. գիրա հէր պիր մասլահաթը պիզգաթ րիւեէթ էթ-մէք, վէ քէնտիսինէ իթա օլունան նա-սաիհի միւթէնէվվիւեա հալալէյի սէմի իթիպար, վէ իշլէրինտէն էն պիեաուէ միւսթահսէն օլանա իթայը գարար էթ-մէք արգուսինտէ տիր:

«Էհալիսինին սէվկիւլիւսիւ օլուս, գալպլէրինի գազանմասը յա, բէտէրինին՝ թամաի զուլումքեարանէ իլէ ճէմ էաէ-պիլտիյի խաղախնտէն պիեաուէ սէրվէթէ մալիք օլտու. նիշուն քի, իհթիեաճաթը գարուրիյէեէ տիւշար օլտուղու անտէ, օլանճա վարընը եօղունու անա թէսլիմէ միւհէյեա օլմատըգ հիշ պիր էհիւլ պէյթ եօգ տուր. պէօյլէլլէքլէ անլէրին էօհտէ-յի թասարրուֆլարընա թէրք էթմիշ օլ-տուղու սէրվէթ ու սաման՝ էլլէրինտէն չէքիպ ալմագտան գիեաուէ քէնտիսինին տէմէք օլմուշ տուր. նէգտինտէ՝ հէր շէյէ ֆաիգ պիր մուհաֆըզը մէմուն օլան թէվէճիւհիւ ամմէ մէվճուտ իտուլին-տէն, մուհաֆաղայը նէֆա գըմընտա թէտապիրի իհթիեաթիյէեէ գաթան իհ-թիեաճը եօգ տուր:

«Թէպաասը իշինտէ, անը զայպ էտէ-

րիզ խավֆը չէքմէկէն, վէ պէօլէ պիր խայրէնաիշ մէլիքին էօմրիւնիւ մուհա-
ֆազա գըմնընտա նէֆուինի թէհլիքէնէ
իլգա էթմէկէն պիր քիւնէ պուլունմազ.
պէօլէլիքէն պիր էօմրիւ մէսուտ սիւր-
մէքտէ, վէ էհալիսի տախի քէնտիսի իլէ
մուէն սէստէթմէնտ օլմագտա տըր. թէ-
պաասը իւզէրինէ թարհ ու թէվզի օլու-
նան վէրկիւնուն պարը կիրան օլմամասը
իշուն քէնտիսի, վէ թէքէլլիւֆաթը մի-
րիյէնին տէրէճէյի քիֆայէտէ պուլուն-
մամասը գըմնընտա տախի էհալիսի խավֆ
ու էնտիչէ չէքէր. էհալիսի զանիմէթ ի-
չինտէ սազլար խէ տէ, իշպու զանիմէթ՝
անլէրի նէ իթաաթսըզ վէ նէ տէ էտէպ-
սիզ էտէ պիրիւր. գիրա իշպու խալգ ճիւմ-
լէթէն էհլի զայրէթ, մէշուլու ումուրու
թիւարէթ, վէ նըզամաթը աթիգէնին
մուհաֆազայը սաֆիլէթի խուսուսինճէ
մուզայէկտ ստէմլէր սիրլէր, փիւնիլէ՝
պէ թէքար տղամէթ ու չէօհլէթինին
նիհաեթ տէրէճէյինէ վասըլ օլուպ, իշ-
պու մուվաֆֆադիւնէթ տէն տօլանը խէ,
մալիք օլտուզու կէնճ մէլիքէ միննէթ-
տար օլմուշ տուր:

«Եւ Տէլէմագ՝ շիւտի Նարրալ անըն
մաեթիւնտէ իֆայը մէհուրիւնէթ էթ-
մէքտէ տիր. սիգի կէօրէճէք օլտա, ա-
ճապա նէ թարզ միւնէրէթ իլէ բէչկէչ-
լէրէ զարգ գըլար, վէ պիլ տարաթ ու
սալթանաթ վաթանընդա իզամ գըլմագ-
լըզա մուվաֆֆադ օլա պիլէճէյի իշուն
խէ, նէ գաւտար քէյֆ տուեար խոխ
Բազապարըն Տիւրոստա իճրա էթույի
միւնվալ իւզրէ, ֆէրզէնտի իւլիսին տա-
խի ազիլանէ սիւրէթ տէ մէլիքիւնէթ սիւր-
մէսի գըմնընտա, անը թախթը հիւքիւ-
մէթէ գուեուտ էթտիւմէք իւզրէ Նար-
բալըն քէմալը իշթիւտա իլէ իթակէնէ
ազիլմէթ էթմէսի իգպալինին, պանա նա-
սիպ օլմուշ օլմադընտան տօլանը քէնտի-
մի նէ տէրէճէ մէսուտ ստտ էտէր օլ-
տուզում, թաարիֆտէն միւսթաղնի տիր:

Աղոյմամ ճէվասընը խիթամ էյլէտիւ-
տէ, Տէլէմագ՝ իշպու փիւնիլէլինին հի-
քեաեթսինէ, վէ անտէն տէ էչէտտ օլա-

րագ էսնայը սէֆալէթինտէ միւշահէտէ
էթույի տօսթլուգ ալէամէթինէ, թէ-
հայեիւրտէ գալարագ մուհապալէթի
գալսլէ սարլըպ օլշաուր. պատէհու
կալիպսօնուն աւտաընա նէ վէճէլէ չըգ-
մըլ օլտուզունու Աղոյմամըն խաթիֆասար
էյլմէսի իւզէրինէ, պաշլանըպ Տիւրոս-
տան միւֆարիգաթընը, Գըսրըստան միւ-
րիւրինի, Մէնաօրու թէքարէն նէ վէճէլէ
պուլտուզունու, կիրիտէ եօլճուլուզու-
նու, իգոմէնէսին ֆիրարընտան սօնրա
մէլիքի լահըգըն ինթիխապը գըմնընտա
վազը օլան մէյտան միւպարէզէլէրինի,
Աստղիկին աւալէթինի, սէֆինէլէրինին
զարգ օլմասընը, կալիպսօնուն ինսանի-
նէթէրէրմէրանէ սիւրէթտէ օլան միհման
նիւվալըզընը, վէ պատէհու բէրիլէրին-
տէն պիրիսինէ բէշը պաղլաուղընը, վէ
Մէնաօրուն փիւնիլէ կէմիսինի նէ սիւ-
րէթլէ միւշահատէ էտիպ տէ, քէնտիսի-
նի նաիւտա տէնիլէ ֆըրլաթմագ մուա-
մէլէսինի նագլ ու պէեան էյլէտի:

Իշպու միւքեալէմաթըն խիթամընտա
Աղոյմամ պիր միւքէմիլէ թաամ հազըր-
լաթտըրպ, վէ մէսէրէթի ազիլմէսինի
իպրապ էթմէք իւզրէ, ինսանըն թէլէլ-
զիւզ էտէր օլտուզու հէր նէվի ինչիրահ
ու սաֆաեա պատի օլաճագ չէյլէրի օրա-
եա ճէմ էթտի. ագ սատէլէր կէյիմիլչ,
վէ պաշլարընը չիչէքլէր իլէ թէթվիճ էյ-
լէմիլ փիւնիլէլի տէլիգանլըարըն թաամ
սուեմալարըն էսնաընտա խէ, շարգըն
էն լաթիֆ պուխուրլարը թիւթուրիւ-
լիւր խոխ, քիւրէքճիլէրին պիւթիւն օթ-
րագ եէրլէրինի նէյվին սազէնտէլէր
թուլմուշ օլուպ, Աքիգոլմա տախի արա
սըրա իլահլար սիւֆրէսինտէ էչիւթիմէյէ,
վէ Ապոզսնուն կիուշլէրինի հայրան էթ-
մէյէ շաեան օլան սէսինին վէ չէնիսինին
խուպ ալմազ ահէնկի իլէ անլէրին չալլը-
լարընը գաթ էտէր խոխ:

Տրիտունլար, Նէրէիգլէր, վէ Պոսիդո-
նուն հիւքմիւ ալթընտա պուլունան քիւլ-
լիւ իլահլար, վէ հաթթա կիրտապ տէ-
րինիլինտէ օլան նէմնաք մաղարալարըն-
տան աղշարը գօշուշան պահրի նէհէնլէր:

իշպու թէրէննիւմաթը միւսստիւրէ հայ-
րան օլարագ քէօմէ քէօմէ կէլիւ կէմի-
նին էթրաթընը գուշաարը իտիւլէր: Ինձէ
եռնտան մաւառու օլարագ գարտան պէ-
եազ լիպասլար կիլինմիշ սիր ալայ նատիր
իւլ էմնալ հիւսնէտար փիւնիկէլի տէլի-
գանլըլար, սաաթլարճա մէմէքէթլէրի-
նին, պատէհու Մըսրըն, վէ էն սօնրա
տախի եռնանիլէրին ուսուլու իւզրէ
րազս էթտիլէր. պօրու սէսլէրի՝ պազի
պազի սէվահիլի միւթէպախտէ թէլաթիւ-
միւնիւ տախի աքս էթտիրի, վէ կէճէ-
նին սիւքիւթի, տէնիզին ասիւտէլիլի, վէ
մահիթալըն տալիալար իւզէրինէ սաչ-
միշ օլտուղու տիթրէք չէօլէլէրի, աթթէ-
րանը նուրէֆշանտան ինիքաս էտէն րէն-
կի նիկսուի ասիւմանի, իշպու մէնգարէ-
եէ տահա գիւտտէ պիր րէֆաւգ վէրի
իտի:

Թապէն չէվգիլի վէ հիսսի օլան Տէլէմագ,
իշպու զէվգէրտէն միւթէլէգգիլ օլուր
իտի իսէ տէ, գալպինի քեամիլէն անլէրէ
վէրմէքլիյէ ճէսարէթ էտէմէգ իտի, նիչու
քի, Կալիպսօնուս աւտարնտա կէնճլիյին
հէր նէվի զէվգէրտէն նէ տէրէճէ սէրի
իւթթահրիք իտուլինի պիլ խաճալէ պին-
նէֆա թէճրիւպէ էթմիշ օլմաղին, զէվգ
ու սաֆանըն էն զարարսըզը պիլէ քէն-
տիսինէ պիր իւրքիւնթիւ կէթիրմէքաէ,
վէ հէր պիր չէյ կէօզիւնէ շիւպհէլի կէօ-
րիւնմէքտէ իտի, պինաէն ալէյհ Մէնտօ-
րա պազար, վէ իշպու հէնիկտաթր սաֆա-
պախաւա տախի նէ վէճհլէ հարաքէթ
էթմէսի լեազլմ կէլէճէլինի անըն վէճ-
հինտէն վէ կէօզլէրինտէն արար իտի:

Մէնտօր Տէլէմագը իշպու հալը շիւրիշ-
տէ կէօրմէսինտէն տօլաեը մէմուսինէթ
հիսս էտէր տի իսէ տէ, կէօրմէգճէլիյէ
վէրի օլտուղու հալտէ, անըն իհթիրագ-
քեարլըզնտան նաշի ազըպէթ րիգգաթա
կէլիւ, վէ պիր կիւլիւմաէնիլէ «նէ՛ իշուս
իւմֆի էտէօր օլտուղունուլուն ֆար-
գընտաեըմ, տէտի. վազաա իհթիրագը-
նըզը թահսին էտէրիմ էմնա, անըն տա
գարարըն թէճաւուլ էթմէնիգ ճաիլ տէ-
յիլ տիր. սիզին զէվգտէն թէլէզգիւլ էթ-

մէնիզի հէր քէստէն զիւտտէ պէն արգու
էտէրիմ. անճագ՝ էօյլէ պիր զէվգ օլմա-
լը տըրքի, նէ՛ տէրունի գալպինիլտէ
թէվիտի իպթիւա, վէ նէ՛ տէ սիզի թէ-
նալմէ իլգա էտէ պիլսին. սիզէ միւզ-
թագի օլան, քէնտինիզի սիւրիւքէնիւ
արգասընտան կէօթիւրէն ինշիրաճ օլմա-
եըպ, հէման իսթիրահաթ էթտիրէճէք,
վէ կէօնէնիլիզ էսնասընտա իթիտալը
ղայպ էթտիրմէէճէք զէվգ ու սաֆալար
օլմալը տըր:

«Սիզին իշիւն նաթըգանըզըն իխալը-
նա պախ օլմանան, վէ պիր եապանի
ճանվէրէ թահվիլ էտէմէգ պուլունան
թաթլը, վէ էտէպանէ սաֆայը ֆէրահ-
նաք արգու էտէր օլտուղունմտան, շիւտի
կէրէք տիրքի, չէքմիշ օլտուղունուլ
պունճա իշքէնճէտէն արթըգ պիրագ տա
իսթիրահաթ էտէսինիզ, Աղուվամըն աշ-
գընա, սիզէ թագտիմ էթմէքտէ օլտու-
ղու ճիւնպուլու շատունմանիքի քէմալը
չէվգ իլէ կէօնէնիլիզ: Շազ օլ Տէլէմագ
շազ օլ, զէքեապէթտէ նէ՛ սէրթիւք վար
տըր նէ՛ տէ մասնուաթ. ճիւտի մէսէր-
րէթլէր պախ էտէն անճագ քէնտիսի,
վէ անլէրի փաք վէ տախի գըլմագ իւզ-
րէ, նէ վէճհլէ թաաթիլ էթմէք լեազլմ
կէլէճէլինի պիլէն տէ քէնտիսի տիր. վէ
հաթթա ճիւնպուլ ու խանտէլէրի, աղըր
վէ սէքին մէշղուլիէթլէր իլէ թախիթ
էթմէքի տախի քէնտիսի պիլիլ. քէնտիսի
շալըզգանլըգ վասէթասըլա զէվգ ու սա-
ֆա թէհիլիէ, վէ զէվգ ու սաֆա իլէ
շալըզգանլըզը թէսիլիէ էտէր. զէքեա-
վէթ՝ հասպ էլ իգթիւգա ալէմէ մահղուզ
կէօրիւնմէքլիյի գաթան ապէս սոյմաղ:»

Մէնտօր պունու տէտիքտէն սօնրա է-
լինէ շիւ թաապիր օլունուր պիր նէվ չալ-
կը ալըպ, էօյլէ պիր մէհարէթլէ չալտը
քի, տնա հասէտ էթմէքտէ պուլունտան
Աքիտովաս հիտտէթինտէն նաշի քէնտի
շալըսընը էլինտէն տիւշիւրտիւ. կէօզ-
լէրինտէն աթէշ րիւսքիւրիւս, ազկըն
չէհրէսինին րէնկի քիւլ քէսիլտի. Մէն-
տօր՝ չալկը սէսի իլէ իշալ էթմէմիշ օլ-
սա իտի, պիւթիւն հալըրունուն՝ անըն

իզթիրապը շերմի գալստի միւշահէտէ
հտէճէքէրի տէրքեար խոի. չունքի սա-
միուն՝ սուսլուղու ինլալ հտէր տէ օ
նաղմէյի լէթունիյէտէն պիր շէյ գաջը-
րըրըզ խալթիյէն նէֆէսլէրինի պիլէ կիւճ
ալըրլար. վէ օլմահա քի, չափունճադ պի-
թիրէ տէեու գօրգարլար խոի. Մէնտօ-
րուն սէսի կերչի պիր նէղաքէթի նիսվա-
նիյէեի հաիդ տէյիլ խոի իսէ տէ, գապի-
լի ինհընա վէ տալուտի օլտուղունտան,
էն ուֆադ շէյլէրի պիլէ սամիունա պիր
աչքը աղիմ թէէսիրի վէրմէքտէ խոի:

Էվվէլա պիր գաշ օյնաթմասըլա քիւր-
րէյի արգը սարսըտըր օլան, վէ իւհ-
լարըն ինսանլարըն բէտէր վէ մէլիքի
պուլունան Արամպղը աղիմին նաթընը
թէրէննիւմ գըլտը. պատէհու անըն պէյ-
նինտէն թէվէլիւտ հտէն Աթենասը,
եանի հաղիմ քիմէլէրի թաալիմ էթմէք
իւզրէ իւլու իւհըն քէնտի գըթընտա
թէէքիլ, վէ տըշարեա սուուտ էթտիր-
տիյի իլմի թիգքեար էյլէտի. Մէնտօր
իւլու հազըգաթը օ տէրէճէ միւհսսիր
սալթ, վէ իհթիրամաթ իլէ թէրէննիւմ
հտէր խոի քի, պիւթիւն հազըրուն քէն-
տիլէրինի Ողիմպոսուն մա ֆէվգինէ, վէ
պագըջը՝ կիւրիւթիւլիւ սաիգալարտան
ղիեատէ տէհէթէնիկի պուլունան Արա-
մապղըն հուզուրու ալիսինէ նաղլ օլուն.
տուգ զանն էթտիլէր:

Պատէհու քէնտի տիլպէրլիյինէ պու-
տալունճա վուրուլարադ, վէ պիր փունար
տիսլինտէ տուրուպ, պիր գարար անա
պագարադ աճըսընտան քէնտի քէնտինի
պիլ իսթիհլաք իսմի իլէ միւնէմա չիչէ-
յէ գալսլ օլմուշ պուլունան նէվճիվան
նարգիսին տվազը սէֆալէթինի, վէ էն
ոօնրա տալսի պիր եապանի տօմուզտան
փարալանմըշ օլուպ, վէ անա իսէ մէճ-
նունանէ սիւրէթտէ թէաչըուգ էթմիշ
պուլունան Աստղիկին՝ բէհինի բիւթպէյի
ասիւման գըլտըղը՝ աճը ֆիղանլարը իլէ
թէճտիրի հաեաթընա միւգթէտիրէ օլա-
մաուղը տիլպէր Ագոնիսին տէհէթի
հէլաքընըն մագամը բիւրղամընը թէրէն-
նիւմ էյլէտի: Մէնտօրու տիյնէեէնլէր

կիօզ եաչարընը զապթ հտէմէզ օլուպ,
վէ պիլէմէմ հէրքէս աղըտտան նէ կիսի
պիր իսթէք հիսս հտէրլէր խոի:

Ֆասըլը խիթամ էյլէտիքտէ, ֆիւնի-
կէլիլէր միւթէհայեիրանէ սիւրէթտէ
պիր պիրլէրինէ պագա գալտըլար. քիմի-
սի «Պու ատէմ Որիէսսուն քէնտիսի
տիր տէսի. զիրա օ տալսի չալկըսը իլէ
եապանի ճանալարարը ալըշտըրըպ, վէ
օրմանլարը գաեալարը թէրէնտիրտի.
վէ կիւրէրի թէսհիր հտէրէք, իքսիո-
նուն, վէ Դանաեանլարըն իչքէնէսինի
պիր էյեամ թէէլիլ էթտիրտի՝ վէ հա-
նա Եւրիդիկէեի ճէհէննէմուն իսէլաս ի-
չուն սաթիթտիլ Պուլտոնու ըիգգաթա
կէթիրտի» պիր տիկէրի տէ «Խայըր Ա-
պուղոնուն ֆէրգէնտի Լինոս տուր» նիտա
հտէր. պիր պաշգուսը իսէ, «Եօգ եօգ
սէն ալտանըեօրսուն, պու գաթ Ապուղո-
նուն թա քէնտիսի տիր» տէր խոի: Տէ-
լէմագըն թէաճճիւպիւ տալսի անլէրտէն
հիչ կէրի գալմատը, նիչուն քի Մէնտօ-
րուն օ տէրէճէ մէհարէթ իլէ չալսլ չա-
ղըրա պիլիլ օլտուղունու պիլմէզ խոի:

Գըսգանճընը սէթր էթմէք իւզրէ
ֆուրսաթ պուլմուշ օլան Աքիդովաս՝
Մէնտօրա սէնալար օգումահա պաշաուր
իսէ տէ, թէմտիհ արասընտա գըլարա-
րադ սէօղիւնիւ խիթամ հտէմէտի. իմտի
Մէնտօր անըն ալթ իւսթիւլիւնիւ կիօ-
րէրէք կօեա սէօղիւնիւ քէսէր կիսի,
քէնտիսինէ շաեէսթէ օլան մէտհիյէեի
անա վէրմէքլէ թէսլիլ էթմէյէ սայ է-
տէրտի էմմա, Աքիտովաս՝ Մէնտօրուն
հտէպիւսաթ ճիհէթինճէ տալսի, խուպա-
վազըգտան գիեատէ քէնտիսինէ թէֆէվ-
վիւգ էթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ-
լիւնտէն ապա թէսլիլ գապուլ էթմէտի:

Օլտէմտէ Տէլէմագ Ագովսում թէվճի-
հի խիթապ պիրլէ «Պիգիմ Մըսըրտան
միւֆարիգաթըմըզտան սօնրա Բետիկէեի
սէֆէր էթմիշ օլտուղունուգըն լսէյլէմիշ
օլմանըզ պիր ալ խաթըրմա կէլիեօր, տէ-
տի. օրասը էյլէ պիր եէր տիր քի, հագ-
գընտա ըիվաեէթ օլունան աճիպէեէ ին-
սան կիւճիւքլէ ինանըր, իմտի լութֆ

էտինիզ վէ պանա սէօյլէեինիզ աճապա
օ՛րիւսեաթ մէվսո՞ւզ մու տուր:»

ԱգոՎամ ճէվապ վէրիս «Իսթիգսանը-
զա շահան օլան, վէ հագգընտա թէվա-
թուր իլահ/յէսինին շաի էթմիշ օլտուղու
սէնալարտան տա իւսթիւն պուլունան օլ
տիւարը միւշթէհիրի սիգէ պիլ մէմնու-
նիյէ վասֆ էտէճէյիմ տիր» տէերիս, վէ
չու վէճհէլէ քէլամա աղազ էյլէտի:

«Բետիս նէհրի՝ զի րէվնագ վէ հավասը
պէրրագ ուֆուգ թահթընտա պիր միւն-
պիթ արագիտէն ճէրեան էտէրէք Ովկիա-
նոսու միւհիթէ, վէ Հերակէսին ամուտ-
լարը իլէ օրաեա գարիպ օլան, վէ գու-
տուրկուն տէնիզին էզմինէյի աթիգէտէ
պէնտլէրինի եարարագ Աֆրիգայը քէ-
պիրի Թարշիտէն թէֆրիգ էյլէմիշ պու-
լունան ճիհէթէ տէօքիւլիւր. վէ իշպու
հէվալի տախի իսմինի օ՛ իրմագտան ալ-
մըշ, վէ զանն էտէրաին քի, տէհրի իւմ-
րանը ճէննէթին հէր նէվի մուհասէնա-
թընը պագը սագլամըշ տըր, շէօյլէ քի,
չէտիտ շէմալի րիւզիկեարլարը էսմէմէքէ
էյեամը շիթասը միւթէտիլ օլտուղու կի-
պի, մէվսիմի սայֆըն հարարէթի տախի,
էօյլէ վագթի էսիս, պիր լաթիֆ սիւ-
րէթլէ հավանա պաիշը ֆէրահիեթէթ է-
տէն րըհ իլէ թասաիլ օլունուր, վէ պէօյ-
լէլիքլէ պիւթիւն սէնէնին տէվէրանընտա,
պահար վէ կիւզ մէվսիմէրի էլ էլէ վէ-
րէրէք պիր պիրլէրիլէ մէսուտանէ պիր-
լէշմիշ կիպի կէօրիւնիւր:

«Արզ կէրէք վատիլէրտէ վէ կէրէք
տիւզ օլալարտա սէնէտէ իքի տէֆա
մահսուլ վէրիպ, եօլլարընը իսէ իքի թա-
րաֆտան տէֆնէ, նար, եասէմին վէ
պուլնարա միւմասիլ տաիմ իւլ էվգաթ
եէշիլ վէ չիէքլի աղաճլարը, վէ ճէպլէ-
լէրինի իսէ, ինճէ եուշլարընըն ճէմիյի ագ-
վամը մասարուֆէնին նազարը րաղսլէթինի
ճէլպ էթմիշ պուլունան աղնամլարը ի-
հաթա էյլէմիշ տիր, իշպու տիւնիշին էօլ-
քետտէ միւթէատտիտ գէր ու սիմ մա-
տէնլէրի տախի վար իսէ տէ, սատէլիյի
սէվէր օլան, վէ հալի սատէկիտէն նաշի
մէսուտ պուլունան էհալիսի, ասըլ գէն-
կիւնլիյի անճագ՝ էօրիւլ ինսանա լեազըմ

օլան շէյլէր տիր տէեու թանրեարագ
մաիտասընա առէմի րաղսլէթլէրինտէն
տօլայը, ալթուն իլէ կիւմիւշիւ սէրվէթ-
տէն առտ էթմէվլէր:

«Պու էհալի իլէ իճրայը ախզ ու իթա-
եա պէտ էթմէմիլտէ, դէր ու սիմի թի-
մուր եէրինէ, մէսէլա սապան թիմուրու
մէսապէսինտէ իսթիմալ էթմէքտէ պու-
լունուղլարը մէշնուտիմիզ օլտու. պու-
լարըն թաշրա իլէ ախզ ու իթալարը օլ-
մատըղը ճիհէթլէ ագճէեէ տախի գաթան
իհթիեաճլարը պուլունամանըպ, ճիւմիշսի
տէ սայքի եա չօպան, եա տէ չիֆթճի
տիրլէր. պու էօլքետէ շիրքէթի պէշէ-
րիյէ իշուն մուգթագի օլան սանաթլար-
տան պաշգասընա մէյլ ու րաղսլէթ էթ-
մէզ օլտուղլարընտան, սալր սանաաթ-
լարըն գըլլէթի վար տըր. մասաֆիհի
իշլէրինտէն զիրաաթ վէ րաիլիք իլէ մէշ-
ղուլ պուլունանլարտան չօգլարը, սատէ
վէ գանաաթքեար էօրլէրինէ լեազըմ
օլան սանաաթլարը տա սարֆը նազար
էթմէվլէր:

«Նիսվան թաիֆէլէրի օ՛ կիւզէլ եուշու
էյիրիպ, ինճէ վէ ֆէվգէլլաեէ պէեազ
շալլար նէսճ, վէ էթմէքլէրինի վէ եէմէք-
լէրինի տէ քէնտիլէրի բիշիրիպ թէհիյ-
եէ էատլէր. պու տիւարտա էթ նա-
տիրէն գուլլանըլու, հէր քէս տա-
իմա մէյվէ վէ սիւթ իլէ եաշամագտա
օլտուղունտան, իշպու իրտմէթ անլէր
իշուն կիւճ պիր շէյ տէյիլ տիր: Տափար-
լարը տէրիսինտէն զէվճլէրի, վէլտլէրի,
վէ քէնտիլէրի իշուն պիր խաֆիֆ աեագ
գապը եաիարլար. հաթթա պաղիլէրի
մուշամմա տէրիտէն, վէ պաղիլէրի աղաճ
գապուղլարընտան օլարագ չատըրլարընը
տախի քէնտիլէրի իմալ գըլարլար: Խանէ
խաղլարընըն էլպիսէսինէ կէլինճէ, հէմ
տիքիս վէ հէմ տէ եայգարլար. վէ էշ-
եայը պէյթիյէլէրինի իսէ, շահանը թէ-
հայեիւր պիր ինթիգամ ու թահարէթ
իւզրէ սագլարլար: Իշպու լաթիֆ իւլ
մէվսիմ մահալտէ էհալի իւզէրինէ անճագ
քէսիլիպ պիշիլմէմիշ օլմագ իւզրէ ինճէ,
խաֆիֆ, վէ էնլի պիր պէզ փարշասը ա-
լըպ, վէ էտէպ ու հաեա իշուն հէր քէս

